

Libelleninventarisatie
Goois Natuurreservaat Gebied
Zanderij Cruysbergen

In
2014

W.J.A. Hoeffnagel
Ankeveen

Libelleninventarisatie Zanderij Cruysbergen 2014

Copyright 2014

W.J.A. Hoeffnagel (Willem-Jan)

Mr. J.C. Buhrmannlaan 54

1244 PH Ankeveen

035-6919356

w.j.a.hoeffnagel@hccnet.nl

Alle foto's zijn door de auteur genomen.

Inhoud

1.	Inleiding	5
2.	Methode	7
3.	Resultaten Zanderij Cruysbergen.....	8
3.1	Zanderij Cruysbergen (19-05-2014).....	8
3.2	Zanderij Cruysbergen (25-05-2014).....	8
3.3	Zanderij Cruysbergen (02-07-2014).....	9
3.4	Zanderij Cruysbergen (24-07-2014).....	10
3.5	Zanderij Cruysbergen (13-09-2014).....	10
4.	Conclusies.....	11
4.1	Bespreking gebied	12
4.2	Overige soorten	12
5.	Literatuur	14

Tabellen

1.	Bezoekgegevens.....	7
2.	Waarnemingen Zanderij Cruysbergen 19-05-2014	8
3.	Waarnemingen Zanderij Cruysbergen 25-05-2014	9
4.	Waarnemingen Zanderij Cruysbergen 02-07-2014	9
5.	Waarnemingen Zanderij Cruysbergen 24-07-2014	10
6.	Waarnemingen Zanderij Cruysbergen 13-09-2014	10
7.	Waarnemingenoverzicht 2014	11
8.	Overige waargenomen soorten.....	13

Libelleninventarisatie Zanderij Cruysbergen 2014

Foto's

	Bruine korenbout	Voorblad
1	Zwanenbloem	4
2	Onderzoeksgebied	5
3	Runderbegrazing	6
4	Vroege glazenmaker	7
5	Moerassprinkhaan	12
6	Zanderij Cruysbergen	14

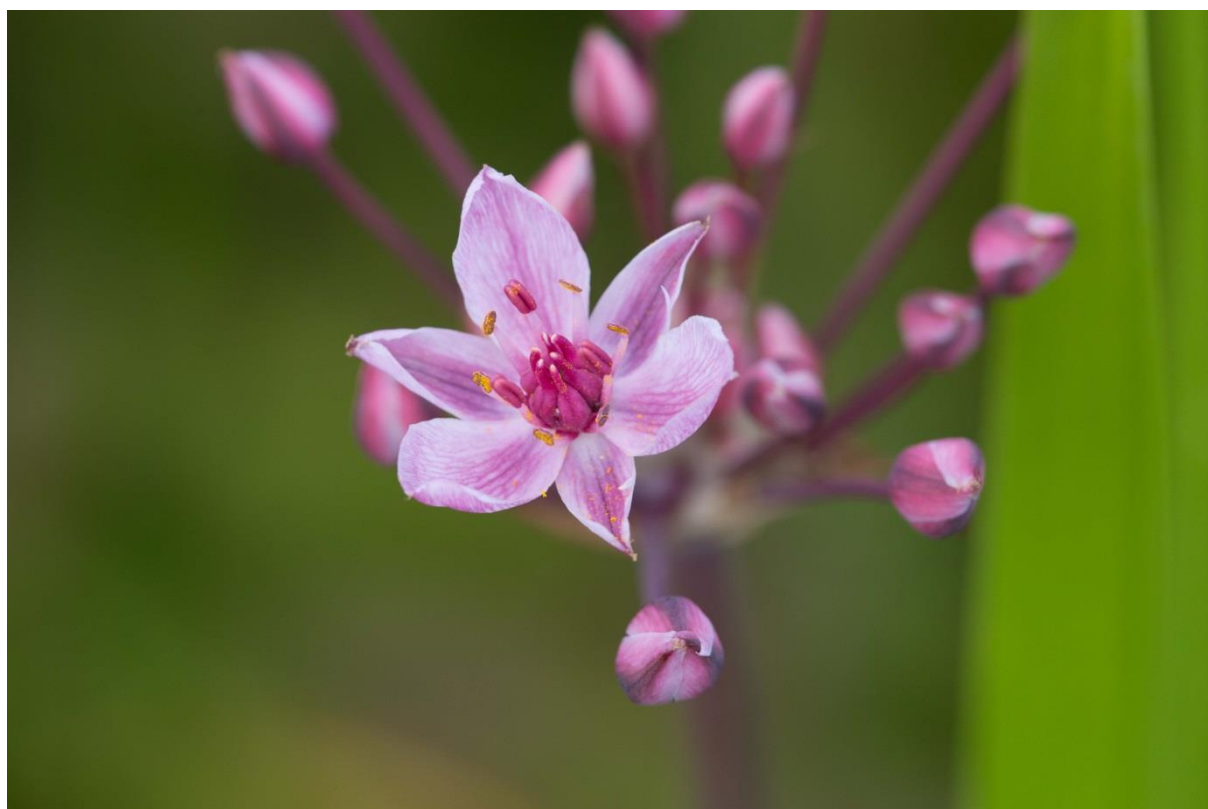

Foto 1 Zwanenbloem

1. Inleiding

In 2014 is vergunning (Kenmerk 14-7255-2.07.21) verkregen van het Goois Natuurreservaat om een gebied te inventariseren op het voorkomen van libellen (Odonata). Het betrof het in 2006 heringerichte gebied Zanderij Cruysbergen.

Zanderij Cruysbergen ligt tussen het recent geopende gebied Gijzenveen, de bebouwde kom van Bussum en het voormalige MOB complex. Er vindt begrazing met runderen en / of schapen plaats. Het gebied is geïnventariseerd op libellen waarbij ook andere soorten, die op naam te brengen waren, zijn genoteerd.

Het plaatje van het gebied hieronder geeft de situatie aan.

Foto 2 Onderzoeksgebied (bron GoogleMaps)

Libelleninventarisatie Zanderij Cruysbergen 2014

Er werd met nadruk gezocht naar kenmerkende soorten voor het laagveengebied. Met name een aantal van deze soorten zijn behoorlijk kritisch op hun leefomgeving en zijn dan ook een indicatie voor de kwaliteit van een gebied als ze er voorkomen. De lijst van deze doelsoorten betreft:

- Vroege glazenmaker - *Aeshna isosceles*
- Groene glazenmaker - *Aeshna viridis*
- Grote keizerlibel - *Anax imperator*
- Glassnijder - *Brachytron pratense*
- Bruine korenbout - *Libellula fulva*
- Vuurlibel - *Crocothemis erythraea*
- Gevlekte witsnuitlibel - *Leucorrhinia pectoralis*.

Buiten de doelsoorten werden ook alle andere libellensoorten genoteerd.

Foto 3 Runderbegrazing

2. Methode

Het gebied is een aantal keren bezocht (zie Tabel 1). Vanwege de weersomstandigheden en eigen vakantie(s) lukte het niet om het gebied vaker te bezoeken of op andere data. Tijdens de inventarisaties die uitgevoerd werden waren de omstandigheden behoorlijk goed. Door de spreiding in tijd is een goede indruk gekregen van de aanwezigheid van de te verwachten soorten.

Waarnemingsdata en weersomstandigheden			
Datum	Bewolking	Windsnelheid	Temperatuur
19.05.14	Licht	Weinig	25 °C
25.05.14	Half	Weinig	25 °C
02.07.14	Licht - half	Weinig	22 °C
24.07.14	Licht	Matig	26 °C
13.09.14	Half	Matig	22 °C

Tabel 1 Bezoekgegevens

Tijdens de bezoeken werd langs de oevers van de diverse wateren gelopen en de aanwezige libellensoorten genoteerd waarbij de aantallen van de doelsoorten exact werden bepaald en van de andere soorten werden bepaald in een aantal categorieën (1, 2, 3, 4, 5, 6 - 25, 26 - 50, 51 - 100 en > 100).

Foto 4 Vroege glazenmaker

3. Resultaten Zanderij Cruysbergen

3.1 Zanderij Cruysbergen (19-05-2014)

Tijdens deze eerste ronde werden direct 12 soorten waargenomen met van sommige soorten grote aantallen. Er werden twee doelsoorten waargenomen, namelijk de Glassnijder en de Bruine korenbout.

Zanderij Cruysbergen 19.05.14		
Soorten [NL]	[Wet.]	Aantal
Variabele waterjuffer	Coenagrion pulchellum	>100
Azuurwaterjuffer	Coenagrion puella	51-100
Grote roodoogjuffer	Erythromma najas	51-100
Lantaantje	Ischnura elegans	>100
Vuurjuffer	Pyrrhosoma nymphula	1
Bruine winterjuffer	Sympecma fusca	6-25
Watersnuffel	Enallagma cyathigerum	6-25
Smaragdlibel	Cordulia aenea	26-50
Glassnijder	Brachytron pratense	26-50
Bruine korenbout	Libellula fulva	5
Gewone oeverlibel	Orthetrum cancellatum	2
Vierlek	Libellula quadrimaculata	26-50

Tabel 2 Waarnemingen Zanderij Cruysbergen 19-05-2014

3.2 Zanderij Cruysbergen (25-05-2014)

Tijdens deze ronde werd drie doelsoorten waargenomen. Dit waren de Vroege glazenmaker, Bruine korenbout en de Glassnijder. Met name de aantallen van de Vroege glazenmaker waren erg hoog.

Libelleninventarisatie Zanderij Cruysbergen 2014

Zanderij Cruysbergen		
25.05.14		
Soorten [NL]	[Wet.]	Aantal
Lantaarntje	Ischnura elegans	51-100
Variabele waterjuffer	Coenagrion pulchellum	>100
Azuurwaterjuffer	Coenagrion puella	6-25
Grote roodoogjuffer	Erythromma najas	>100
Glassnijder	Brachytron pratense	6-25
Vroege glazenmaker	Aeshna isosceles	51-100
Bruine korenbout	Libellula fulva	2
Smaragdlibel	Cordulia aenea	26-50
Vierlek	Libellula quadrimaculata	>100
Gewone oeverlibel	Orthetrum cancellatum	6-25

Tabel 3 Waarnemingen Zanderij Cruysbergen 25-05-2014

3.3 Zanderij Cruysbergen (02-07-2014)

Deze keer weer de Vroege glazenmaker van de doelsoorten alsmede ook de Grote keizerlibel.

Zanderij Cruysbergen		
02.07.14		
Soorten [NL]	[Wet.]	Aantal
Azuurwaterjuffer	Coenagrion puella	6-25
Lantaarntje	Ischnura elegans	>100
Grote roodoogjuffer	Erythromma najas	2
Watersnuffel	Enallagma cyathigerum	6-25
Vroege glazenmaker	Aeshna isosceles	6-25
Grote keizerlibel	Anax imperator	5

Tabel 4 Waarnemingen Zanderij Cruysbergen 02-07-2014

3.4 Zanderij Cruysbergen (24-07-2014)

Deze keer geen exemplaren van de doelsoorten.

Zanderij Cruysbergen		
24.07.14		
Doelsoorten [NL]	[Wet.]	Aantal
Gewone pantserjuffer	Lestes sponsa	2
Lantaarntje	Ischnura elegans	51-100
Kleine roodoogjuffer	Erythromma viridulum	6-25
Watersnuffel	Enallagma cyathigerum	6-25
Steenrode heidelibel	Sympetrum vulgatum	26-50
Bloedrode heidelibel	Sympetrum sanguineum	6-25

Tabel 5 Waarnemingen Zanderij Cruysbergen 24-07-2014

3.5 Zanderij Cruysbergen (13-09-2014)

Geen doelsoorten, maar dat is ook niet meer te verwachten zo laat in het libellenseizoen.

Zanderij Cruysbergen		
13.09.14		
Doelsoorten [NL]	[Wet.]	Aantal
Paardenbijter	Aeshna mixta	26-50
Bruinrode heidelibel	Sympetrum striolatum	6-25
Steenrode heidelibel	Sympetrum vulgatum	6-25
Bloedrode heidelibel	Sympetrum sanguineum	6-25

Tabel 6 Waarnemingen Zanderij Cruysbergen 13-09-2014

4. Conclusies

Dit was een eerste, volledige inventarisatie van libellen in dit gebied. Het is dan te vroeg om op basis van dit ene jaar een goed beeld te krijgen van de libellendiversiteit. Het is goed mogelijk dat soorten gemist zijn.

Het eindresultaat voor 2014 is te zien in Tabel 9. In 2014 werden 20 soorten waargenomen, hetgeen behoorlijk soortenrijk is voor zo'n eerste inventarisatie in een gebied. Daarbij zijn vier doelsoorten gezien, namelijk de Vroege glazenmaker, de Grote keizerlibel, de Glassnijder en de Bruine korenbout. Met name kritische soorten als de Glassnijder en Bruine korenbout kwamen in verrassend grote aantallen voor. Van de doelsoorten die niet gezien zijn is de Groene glazenmaker niet te verwachten gezien de afwezigheid van Krabbescheer. De nog kritischer Gevlekte witsnuitlibel kan wel verwacht worden aangezien deze soort voorkomt in bijvoorbeeld de Oostelijke Vechtplassen. De Vuurlibel is een oprukkende soort die in de wijde omgeving gezien wordt maar steeds sporadisch en in kleine aantallen.

Van de overige soorten kan gezegd worden dat het voor het plassegebied vrij normale soorten zijn.

Resultaat van de Inventarisatie 2014	
Soorten	Zanderij Cruysbergen
Vroege glazenmaker	X
Grote keizerlibel	X
Glassnijder	X
Bruine korenbout	X
Gewone pantserjuffer	X
Variabele waterjuffer	X
Azuurwaterjuffer	X
Watersnuffel	X
Grote roodoogjuffer	X
Kleine roodoogjuffer	X
Vuurjuffer	X
Bruine winterjuffer	X
Lantaarntje	X
Paardenbijter	X
Smaragdlibel	X
Vievablek	X
Gewone oeverlibel	X
Bruinrode heidelibel	X
Bloedrode heidelibel	X
Steenrode heidelibel	X
Totaal aantal soorten	20

Tabel 7 Waarnemingen overzicht 2014

4.1 Bespreking gebied

Het gebied is een al een jaren geleden (2006) ingericht en heeft dus al een aantal jaren ontwikkeling doorgemaakt. Dat is ook te merken aan de hoeveelheid soorten en aan het aantal doelsoorten. In een redelijk vergelijkbaar gebied zijn in een aantal jaren totaal 27 soorten libellen waargenomen.

4.2 Overige soorten

Buiten de waarnemingen van de onderzochte libellen zijn ook nog een aantal andere soorten waargenomen (Zie Tabel 10). Daarbij zijn de volgende opmerkingen te maken:

- Van de vogels waren met name de waarnemingen van de Groene specht en de IJsvogel (bij het Luye Gat) bijzonder.
- Er werden 11 vlindersoorten waargenomen, hetgeen zeker niet slecht is als “bijvangst” bij een libellen inventarisatie.
- Bij de sprinkhanen is het Negertje hier aan de westrand van zijn Noordwest-Europese verspreidingsgebied.
- De Moerassprinkhaan is wijd verspreid in Nederland maar niet algemeen voorkomend. Deze fraaie soort komt wel veel voor in de Vechtstreek (Laegieskamp, Hollands Ankeveen, Kromme Rade).

Foto 5 Moerassprinkhaan

Libelleninventarisatie Zanderij Cruysbergen 2014

Zanderij Cruysbergen					
	Datum				
Soort	19.05.14	25.05.14	02.07.14	24.07.14	13.09.14
Gewoon spitskopje			1		
Negertje				2	
Moerassprinkhaan				> 100	
Bruine sprinkhaan				1	
Bruine kikker					2
Bastaardkikker	26 - 50				6 - 25
Ringslang	1	2			
Haas		1			
Citroenvlinder	5	1			
Icarusblauwtje	1			4	1
Hooibeestje				6 - 25	
Bont zandogje		1			6 - 25
Kleine vuurvlinder					2
Oranje zandogje				6 - 25	
St. Jansvlinder			1		
Bruin zandogje			26 - 50		
Klein koolwitje					4
Groot koolwitje					1
Klein geaderd witje		2	26 - 50		6 - 25
Groene specht		1			1
Buizerd				1	
Meerkoet		6 - 25			
Ijsvogel			1		

Tabel 8 Overige waargenomen soorten

5. Literatuur

Bos, F. e.a. – Veldgids Libellen (2007) KNNV Uitgeverij 5^e druk

Dijkstra, K.D. – Field Guide to the Dragonflies of Britain and Europe (2006) British Wildlife Publishing

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie – Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen (Brachytron Jrg.11(2), augustus 2008)

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie – De Nederlandse Libellen (Odonata) (2002) KNNV Uitgeverij

Foto 7 Zanderij Cruysbergen